

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 503/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Gavuliakom, advokátom, Klincová 37, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 (pôvodne vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 7Sa/11/2022) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2025 a doplnenou 30. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur a náhrady trov konania 771,68 eur. Rovnako žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených práv postupom správneho súdu v napadnutom konaní a prikázal správnenému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca v konaní o správnej žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy proti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava ako žalovanému podal na krajskom súde správnu žalobu 24. februára 2022, avšak vo veci nebolo dosiaľ rozhodnuté.

3. Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešla právomoc na rozhodnutie o správnej žalobe sťažovateľa k 1. júnu 2023 na správny súd.

4. Sťažovateľ tvrdí, že v napadnutom konaní uplatnil sťažnosť pre nečinnosť adresovanú správneému súdu, ktorú predsedníčka správneho súdu listom sp. zn. 1Spr/4/2024 zo 14. februára 2024 za obdobie konania pred krajským súdom do 31. mája 2023 vyhodnotila ako nedôvodnú. Zároveň uviedla, že za obdobie konania pred správnym súdom, t. j. po 1. júni 2023 do podania sťažnosti, je táto rovnako nedôvodná.

5. Sťažovateľ poukazuje na chronológiu úkonov v konaní a uvádza, že posledným účelným úkonom súdu bolo zaslanie výzvy súdu z 3. septembra 2024, na ktorú sťažovateľ reagoval 6. septembra 2024. Od daného dňa nevykonal správny súd žiaden úkon vo veci samej a je teda vyše roka absolútne nečinný. Prietahy sa podľa sťažovateľa vyskytli aj v konaní predtým, konkrétne od 31. januára 2023 (podanie súčinnosti na prokuratúre) do úkonu súdu 3. septembra 2024 v dobe 19 mesiacov a 2 mesiacov nekonania na krajskom súde.

6. V napadnutom konaní došlo k opakovaným zmenám v osobe zákonného sudcu (2. júna 2023, 31. októbra 2023, 21. mája 2024 a 26. novembra 2024).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. V rámci odôvodnenia namietaných porušení sťažovateľ poukazuje na to, že v konaní dochádza k prietahom. Poukazuje na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu týkajúcu sa porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Akcentuje povinnosť súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý by čo najskôr odstránil stav právnej neistoty.

8. K právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľ uvádza, že ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, preto ju mal súd skončiť do niekoľkých mesiacov po doručení žaloby.

9. Sťažovateľ tvrdí, že v posudzovanom konaní vedenom správnym súdom nemohlo dôjsť k žiadnym okolnostiam, ktorými by sťažovateľ mohol prispieť k vzniku prietahov.

10. Sťažovateľ taktiež argumentuje, že neprimerane dlhé súdne konanie mu vyvoláva stav právnej neistoty a znemožňuje mu účinne brániť svoje práva. Sťažovateľ je ako invalidný dôchodca v nepriaznivej ekonomickej a sociálnej situácii a je v neistote, či sa mu niekedy podarí vymôcť prináležiaci nárok, či medzičasom žalovaný neurobí kroky, ktoré by zmarili úspešné vymoženie. Samotný postup súdu hodnotí ako neefektívny, pretože od začatia konania konajúci súd nenariadil žiaden termín pojednávania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Dikcia § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde precizuje úlohu ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti okrem iného posúdiť, či nie je podaná niekým zjavne neoprávneným. O ústavnú sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, prípadne rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom (resp. stranou) napadnutého konania alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (porov. I. ÚS 513/2020, I. ÚS 690/2024).

13. Aktívne procesne legitimovaným účastníkom konania na podanie ústavnej sťažnosti je sťažovateľ. Sťažovateľa v zmysle čl. 127 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde možno definovať ako fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci boli porušené jej základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Od vymedzenia ústavnej sťažnosti, jej predmetu a účelu sa odvíja aj aktívna sťažnostná legitimácia. Zjednodušene povedané, v prípade ochrany subjektívnych práv táto svedčí fyzickej osobe a právnickej osobe tvrdiacej, že na nich bola ukrátená ako účastník konania (strana sporu). I keď aktívna sťažnostná legitimácia nemá formálne povahu procesnej podmienky konania pred ústavným súdom, je ústavný súd povinný skúmať ju počas celého konania (MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK, J. a kol. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 893.).

14. Sekundárne ústavný súd poukazuje na to, že ťažiskovým pojmom a komponentom základných práv vo všeobecnej rovine ich obsahového významu je to, že ich ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne uplatnenie základného práva je/musí byť spojené len s takou vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka, a teda domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (II. ÚS 4/96, II. ÚS 148/03, II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06), ak došlo k ich priamemu porušeniu zo strany orgánov verejnej moci. Ústavná sťažnosť nemá charakter *actio popularis*, preto sa ňou spravidla nemožno domáhať ústavnej ochrany vo verejnom záujme bez toho, aby bol sťažovateľ priamo „obeťou“ namietaného porušenia základného práva alebo slobody.

15. Ústavný súd emailovým dopytom na Správnom súde v Bratislave z 11. septembra 2025 zistil, že vo veci vedenej na správnom súde pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 vystupuje na strane žalobcu fyzická osoba menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pričom ústavnú sťažnosť podala fyzická osoba s rovnakým menom a priezviskom, ale odlišným dátumom narodenia ([REDAKOVANÉ]).

16. Ústavný súd z listín predložených k ústavnej sťažnosti zistil, že splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom udelila Mgr. Martinovi Gavuliakovi, advokátovi, fyzická osoba menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], teda fyzická osoba, ktorá nie je účastníkom

napadnutého konania na správnom súde. Táto osoba nie je v zmysle zákona o ústavnom súde aktívne procesne legitimovaným účastníkom konania na podanie ústavnej sťažnosti.

17. Keďže ústavnú sťažnosť podal sťažovateľ, ktorý nie je aktívne vecne legitimovaný na jej podanie, ústavný súd dospel k záveru, že ide o ústavnú sťažnosť podanú neoprávnenou osobou, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite.

19. Ústavný súd už len v rovine *obiter dictum* identifikoval aj vady petitu ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde). Postačujúce nie je len označenie ustanovení právnych predpisov, ktorých porušenie sa namieta, pretože tieto obsahujú viacero práv, ako napríklad právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, právo na verejné prerokovanie veci či kontradiktórnosť konania, čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru implikuje rovnako právo na verejné prerokovanie veci či prejednanie záležitosti v primeranej lehote. V petite ústavnej sťažnosti sú síce označené tie články ústavy, z ktorých majú vyplývať porušené práva, nie je však v ňom označené konkrétne právo, ktorého porušenie sa namieta.

20. Nad rámec nevyhnutného ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľ v doplnenej ústavnej sťažnosti odkazuje na obsolentný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený zákonom o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu